AAD-002-001607 Seat No. ________

B. Com. (Sem. VI) (CBCS) Examination

March / April – 2016

Human Resource Management - 2

(Core : 2)

(New Course)

Faculty Code : 002
Subject Code : 001607

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : **70**

સૂચના : (૧) બંને વિભાગોના પ્રશ્નોના જવાબ મુખ્ય ઉત્તરવહીમાં જ આપવા.

(૨) દરેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુ દર્શાવેલ છે.

વિભાગ - ૧

૧ નીચેના બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોના જવાબ આપો. ૨૦

(૧) 'કોન્ફરન્સ તાલીમ પદ્ધતિ' એ કોને તાલીમ આપવાની પદ્ધતિ છે ?

(A) ઓફિસર (B) કામદારો

(C) મેનેજરો (D) સુપરવાઇઝરો

(૨) વ્યક્તિઓની પોતાના એકમ પ્રત્યેની લાગણી અને માનસિક પરિસ્થિતિને શું કહેવાય ?

(A) શિસ્ત (B) તંદુરસ્તી

(C) જુસ્સો (D) એક પણ નહીં

(૩) ________ એ સુમેળભર્યા માનવસંબંધોનું સાહજિક પરિણામ છે.

(A) ઔદ્યોગિક ઝગડામાં વધારો

(B) કાર્યક્ષમતામાં વધારો

(C) ઔદ્યોગિક થાકમાં વધારો

(D) ગેરશિસ્તમાં વધારો

(૪) ઔદ્યોગિક ઝગડાના ઉકેલ માટે વધુ સારો ઉપાય કયો છે ?

(A) નિરોધ (Prevention) (B) લવાદી

(C) સમજાવટ (D) વાટાઘાટો

(૫) વિકાસનું કાર્યક્ષેત્ર ________ છે.

(A) મર્યાદિત

(B) વિશાળ અને મર્યાદિત

(C) વિશાળ

(D) એક પણ નહીં

(૬) જુસ્સો એ કેવો ખ્યાલ છે ?

(A) શારીરિક (B) આર્થિક

(C) માનસિક (D) વાણિજ્યિક

(૭) ________ માનવીના મન અને વર્તણૂકનો અભ્યાસ કરે છે.

(A) જીવવિજ્ઞાન (B) અર્થશાસ્ત્ર

(C) ભૌતિકવિજ્ઞાન (D) માનસશાસ્ત્ર

(૮) ILO means ....

(A) Indian Labour Organisation

(B) Industrial Labour Organisation

(C) International Labour Organisation

(D) એક પણ નહીં

(૯) TWI means ....

(A) Technical Works Industry

(B) Training Within Industry

(C) Time Work Industry

(D) એક પણ નહીં

(૧૦) શિસ્તના મુખ્ય કેટલા પ્રકારો છે ?

(A) પાંચ (B) ત્રણ

(C) બે (D) ચાર

(૧૧) _______એ માનવને કામ કરવા પ્રેરણા આપતું બળ છે.

(A) નિરુત્સાહ (B) અહંકાર

(C) ઉત્તેજના (D) ઔદ્યોગિક થાક

(૧૨) ઈ.સ. _________માં ઔદ્યોગિક ઝગડાનો કાયદો બન્યો.

(A) ૧૯૭૨ (B) ૧૯૫૬

(C) ૧૯૩૭ (D) ૧૯૪૭

(૧૩) ઔદ્યોગિક ઝગડાનાં કારણોમાં મુખ્યત્વે કોનો સમાવેશ કરી શકાય ?

(A) વેતન અને ભથ્થાં

(B) માલિક અને મજૂર

(C) આર્થિક અને બિનઆર્થિક કારણો

(D) એક પણ નહીં

(૧૪) ''તાલીમ આપવી કે ન આપવી એ માટે કોઈ વિકલ્પ છે જ નહિ, વિકલ્પ અથવા પસંદગી માત્ર પદ્ધતિ અંગે જ છે.'' - કયા સંચાલકે આ વ્યાખ્યા આપી છે ?

(A) માઇકલ જુસિઅસ (B) સી.આર. ડડલી

(C) એડવીન ફિલિપ (D) ડૉ. જ્યોર્જ ટેરી

(૧૫) 'કેસ સ્ટડી' ટ્રેનિંગ પદ્ધતિનો સૌથી પ્રથમ ઉપયોગ કોણે કર્યો હતો ?

(A) ઓક્સફર્ડ યુનિવર્સિટી

(B) અમેરિકન યુનિવર્સિટી

(C) નહેરુ યુનિવર્સિટી

(D) હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટી

(૧૬) ''કામદાર એ કોઇ ચીજવસ્તુ નથી, તે પહેલા માનવી છે અને પછી કામદાર'' કયા લેખકના શબ્દો છે ?

(A) કિથ ડેવિસ (B) વી.બી. સિંઘ

(C) એલ્ટેન મેયો (D) ઓલિવર શેલ્ડર

(૧૭) કામદારોનો પ્રથમ નંબરનો દુશ્મન કોણ ગણાય ?

(A) ફરજિયાત લવાદી (B) તપાસ

(C) વાટાઘાટ (D) સમજાવટ

(૧૮) તાલીમ પદ્ધતિના મુખ્ય કેટલા પ્રકારો છે ?

(A) ચાર (B) બે

(C) પાંચ (D) એક પણ નહીં

(૧૯) કેવા ઉપાયો ઔદ્યોગિક ઝગડાને ઉદ્ભવતો જ અટકાવે છે ?

(A) તપાસ (B) વાટાઘાટ

(C) નિરોધક ઉપાયો (D) લવાદી

(૨૦) સ્વેચ્છાએ, બુદ્ધિપૂર્વક અને સમજપૂર્વક નીતિ-નિયમોના પાલનને શું કહેવાય ?

(A) ગેરશિસ્ત

(B) નિષેધાત્મક શિસ્ત

(C) વિધેયાત્મક અને નિષેધાત્મક શિસ્ત, બંને

(D) વિધેયાત્મક શિસ્ત

વિભાગ - ૨

૨ ઔદ્યોગિક ઝગડાના ઉકેલની પદ્ધતિઓ સમજાવો. ૧૦

અથવા

૨ જુસ્સાની વ્યાખ્યા આપો અને જુસ્સાને અસર કરતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો. ૧૦

૩ તાલીમનાં હેતુઓ અને મહત્વ સમજાવો. ૧૦

અથવા

૩ ઔદ્યોગિક સંબંધોના હેતુઓ ચર્ચો. ૧૦

૪ ઔદ્યોગિક માનસશાસ્ત્ર એટલે શું ? તેનું કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો. ૧૦

અથવા

૪ શિસ્ત એટલે શું ? શિસ્તપાલનની સફળતા માટે તમે કયાં સૂચનો કરશો ? ૧૦

૫ ઔદ્યોગિક માનસશાસ્ત્રનું મહત્વ સમજાવો. ૧૦

અથવા

૫ ઔદ્યોગિક સંબંધો એટલે શું ? તેનું મહત્વ સમજાવો. ૧૦

૬ ટૂંકનોંધ લખો (ગમે તે બે) ૫+૫=૧૦

(૧) વ્યવસાયિક માર્ગદર્શન

(૨) સામાજિક સલામતી

(૩) લવાદી

(૪) ઔદ્યોગિક થાક

(૫) કામદારોને તાલીમની પદ્ધતિઓ.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) Write answer of both sections in main Answer sheet.

(2) Marks of each question indicates on right side.

SECTION – I

1 Give answer of the following M.C.Q. : **20**

(1) Conference training method is the method to be imparted to whom ?

(A) Officers (B) Employees

(C) Managers (D) Supervisors

(2) Persons feeling towards his unit and mental condition is called what ?

(A) Discipline (B) Health

(C) Morale (D) None of above

(3) _________ is the outcome of cordial human relations.

(A) Rise in industrial disputes

(B) Rise in efficiency

(C) Rise in industrial fatigue

(D) Rise in indiscipline

(4) Which is the better remedy for industrial disputes ?

(A) Prevention (B) Arbitrator

(C) Understanding (D) Negotiation

(5) The Scope of development is ________.

(A) Limited (B) Large and Limited

(C) Large (D) None of these

(6) Moral is what type of concept ?

(A) Physical (B) Economical

(C) Mental (D) Commercial

(7) ________ is recognised as the study of human mind and behaviour.

(A) Biology (B) Economics

(C) Physics (D) Psychology

(8) ILO means ________.

(A) Indian Labour Organisation

(B) Industrial Labour Organisation

(C) International Labour Organisation

(D) None of above

(9) TWI means ________.

(A) Technical Works Industry

(B) Training Within Industry

(C) Time Work Industry

(D) None of above

(10) How many main types of discipline ?

(A) Five (B) Three

(C) Two (D) Four

(11) __________ means the factor inspiring to work.

(A) Discouragement (B) Pride

(C) Motivation (D) Industrial fatigue

(12) Industrial Disputes Act was established in year _________.

(A) 1972 (B) 1956

(C) 1937 (D) 1947

(13) The reasons of industrial disputes contain mainly of what ?

(A) Wages and allowances

(B) Employee and employer

(C) Economic and non-economic

(D) None

(14) "There is no alternative as to whether import training or not, option or choice is about the method only" - Which management expert has given this definition ?

(A) Michael Jucius

(B) C.R. Dudley

(C) Edwin Philip

(D) Dr. George Terry

(15) Who firstly used the case study method of training ?

(A) Oxford University

(B) American University

(C) Nehru University

(D) Harvard University

(16) "Employee is not an item, first he is a human being and only then an employee." Who said this ?

(A) Keith Davis (B) V.B. Sing

(C) Alton Mayo (D) Oliver Shelder

(17) What is the enemy No. 1 of employees ?

(A) Compulsory arbitration

(B) Examination

(C) Negotiation

(D) Conciliation

(18) How many types of training methods are ?

(A) Four (B) Two

(C) Five (D) None of above

(19) Which remedies prevent industrial disputes ?

(A) Examination (B) Negotiation

(C) Preventive Measures (D) Arbitration

(20) If voluntarily, intelligently and with understanding rules and regulations are followed, what is it called ?

(A) Indiscipline

(B) Negative discipline

(C) Positive and negative discipline, both

(D) Positive discipline

SECTION - II

2 Explain the method of solving industrial disputes. **10**

OR

2 Give definition of morale and discuss the factors affecting it. **10**

3 Explain objectives and importance of training. **10**

OR

3 Explain the scope of industrial relations. **10**

4 What is industrial psychology ? Explain the scope of industrial psychology. **10**

OR

4 What is discipline ? For the success of discipline, which suggestions do you make ? **10**

5 Explain importance of industrial psychology. **10**

OR

5 What is industrial relation ? Explain its importance. **10**

6 Write Short Notes : (Any Two) **5+5=10**

(1) Professional guidance

(2) Collective bargaining

(3) Arbitration

(4) Industrial fatigue

(5) Training methods for employees.